

Tiszta húsvét

Időpont: 1947. április 6. Húsvét vasárnap

Helyszín: Nyíregyháza

Alapige: 1Kor. 5,6-8

Nem jó a ti dicsekedésetek. Avagy nem tudjátok-é, hogy egy kicsiny kovász az egész tésztát megposhasztja.

Tisztítsátok el azért a régi kovászt, hogy legyetek új tésztává, aminthogy kovász nélkül valók vagytok; mert hiszen a mi húsvéti bárányunk, a Krisztus, megáldoztatott érettünk.

Azért ne régi kovással ünnepeljünk, sem rosszaságnak és gonoszságnak kovászával, hanem tisztaságnak és igazságnak kovásztalanságában.

Talán ahány ember van e világon, annyiféle a húsvét. Most nem beszélek azokról, akiknek húsvétal csak naptári kapcsolatuk van, de az érettük halálba ment és feltámadott élő Jézus Krisztussal semmi kapcsolatuk nincsen. Azokról beszélek most, akiknek van valami kapcsolatuk az Úrral és hogy köztük is ahány ember, annyiféleképpen ünnepli húsvét ünnepét. Egy sereg ember húsvétjára nem lehet mást mondani, mint hogy az az emlékezés ünnepe. E napon visszagondol, talán nagyon tiszteletreméltó őszinteséggel és buzgósággal, az eseményeket megelevenítő képzelettel a 2000 év előtti húsvétra. Szinte látja maga előtt, amint mennek az asszonyok a sírhoz és közben tanakodnak azon, hogy jutnak hozzá a holttesthez, hiszen egy nagy kő zárja el a sír száját, amely asszonyi erő számára megmozdíthatatlan. Talán látja a riadt félelmet is az asszonyok arcán, mikor látják a követ elhengerítve és ott állani az Úr angyalát s talán látja az örömet is az asszonyok arcán, amint mennek vissza elmondani a nagy örömhírt, amit az angyaltól hallottak: Feltámadott Jézus!

Sokan lehetnek olyan emberek is, akik az emlékezésen túlmenően a hallelujah ünnepét ülik húsvétkor. Ezeknél nem az értelmi elem az uralkodó, hanem az érzelmi elem, a szív megmozdulása. Valami csodálatos felszabaduló érzés vesz erőt rajtuk. Úgy érzik, hogy húsvét a tavasz ünnepe, vége a tél zordságának és nélkülözésének, a meleg napsugár csókolgatja már a fákon a rügyeket s a diadalmas élet hirdeti az élet diadalát.

Megint lehetnek mások, akik annak örülnek, hogy az elnyomott igazság napfényre került és diadalt aratott. Gondolnak talán a maguk sorsára, a saját ügyük elnyomására; a farizeusok és írástudók örök elnyomó társadalmi rendjét látják maguk körül és úgy érzik, hogy azért kell ma hallelujázni, mert az igazság kitört a sírból és helyet kért magának.

Vannak olyanok, akik azért hallelujáznak, mert úgy érzik, hogy húsvét ünnepe legyőzte a legborzalmasabb ellenségét az embernek: a halált. Elvette annak félelmét. Nincs immár szívük félelmére nézni a sír fenekére, mert Jézus előttük járt már ott és kijött onnan. A vigasztalás, a megbékélés élethallelujáját zengik ezek az emberek.

De milyen kevesen vannak azok, akik húsvét ünnepét a maga egyszerűségében és gyakorlatiasságában ünneplik meg! Akiknek a húsvétját nem az értelem emlékezete, nem a szív hallelujája, hanem az emberi életet megtisztító megszentelődés utáni vágyódás buzgósága szenteli meg. Ez a tiszta húsvét a megtisztított húsvét. A húsvéti erkölcsi követeléseket vállaló húsvét olyan ritka az emberek életében. Ez a magyarázata annak, hogy a keresztyén egyház ősidőktől fogva ezt a szentírási szakaszt jelölte ki húsvéti perikópának.

Nagyon sok botránkozást okozott már ez a szakasz. Nagyon sokan mutattak rá arra, hogy ennek a szakasznak a húsvét üdvtényével jóformán egészen mellékes kapcsolata van csupán. Hogy hiányzik belőle az a diadalmas öröm, mely el kell, hogy töltsen az anyaszentegyház szívében és ehelyett milyen szürke, hétköznapi, ilyen erkölcsi tartalmú szakaszt ad nekünk. Az anyaszentegyház vállalta ezeket a botránkozásokat, mert úgy érezte, hogy szükségünk van nekünk arra is, hogy emlékezzünk a nagy üdvtényre, arra is, hogy a lehangolódott húrokat újra felhangolva megtanuljunk újra énekelni Istennek a halleluját, - de úgy látta, hogy arra van legnagyobb szükségünk, hogy vállaljuk a húsvéti nagytakarítást. Mert ez az ige, amit Pál a korinthusiaknak ír, erre emlékezteti a gyülekezetet: a húsvéti nagytakarításra.

Gondolj arra testvérem, hogy minden háziasszony, aki ad valamit magára, a becsületére, a házatájára, az ünnepek tisztességére, a régi hagyományok őrzésére, az mennyit dolgozik ünnepek előtt. Hogyan próbálja házát kitakarítani minden szennytől, amely a hosszú télen összegyűlt. Még amit mások úgy látnak is, hogy az igen takaros így is, ő ünnepek előtt azt is úgy látja, hogy igen rászorul a takarításra és jön a meszelő és minden szennyes munka, csak azért, hogy az ünnepekre tiszta legyen minden a házban.

Izrael gyermekeinek számára ez a húsvéti nagytakarítás külön vallásos jelentőséggel is bír. Nemcsak az ünnephez méltó keret a cél a nagytakarításban, hanem az is, hogy mikor a húsvéti báránnyt megölik, akkor semmi u.n. kovásznak, tehát semmi tisztátalanságnak, nem volt szabad maradnia a házban, mert abból a legkisebb az egész ünnepet tönkre teszi. Hiába áldozták fel a báránnyt, hiába tartották meg az ünnepek előírásos külső részét, hiába énekeltek a húsvéti énekeket, hiába ették meg a húsvéti ételeket, minden hiábavaló volt, ha megtűrték a házban valamit a régiből. Ezért beszél Pál és rajta keresztül az egyház nekünk arról, hogy az igazi húsvét egy nagytakarítás az ember szívében-lelkében és egész életében.

Vajon miért olyan fontos az, hogy éppen az ünnepek első napján kelljen erről beszélni? Hiszen érthető, ha ezt el akarja mondani nekünk az egyház, de ráérne ezt elővenni másodnapon is, miért fontos, hogy első nap hangozzék ez el? Azért, mert aki nem így ünnepli a húsvétot, az megveti Isten üdvtényét. Megveti azt a tényt, hogy Isten Fia meghalt a kereszten a mi bűneinkért és feltámadott húsvétkor a mi megigazulásunkért. Mind enélkül a nagytakarítás nélkül értelmetlenné válnék Isten üdvténye.

De hát akkor miért halt meg Krisztus és támadott fel, ha minden úgy marad, ahogyan volt. Ha semmi meg nem változik bennünk és körülöttünk, akkor mire való volt ez a tékozlás? Nyugodtan fel lehet tenni azt a kérdést, amit Júdás tett fel akkor, amikor Mária Jézusra öntötte a drága nárdus-olajat. Ne felejtsük el, hogy az erkölcsi nagytakarítás nélkül való húsvéti ünnep Isten számára kimondhatatlanul fájdalmas, mert ez azt jelenti, hogy az áldozat tényleg tékozlás volt. Nem volt értelme, célja. Egyszer már elmondotta Isten ezt a keserű mondatot az özönvíz előtt: Bánom, hogy embert teremtettem erre a világra! S nekünk meg kell, hogy remegjen a szívünk arra a gondolatra, hogy egyszer Isten elmondja majd ez a rettentő mondatot: Bánom, hogy megváltottam ezt a világot! Nincs értelme annak, hogy én ezért a világért meghaltam, poklokra alászálltam s feltámadtam és megmutattam az új élet diadalmas lehetőségét az egész világnak! Nincs az egésznek semmi látszata!

Egyszer nekem egy idegen nemzetiségű ember beszélt arról a sok kihasználatlan energiáról, amelyeket Isten Magyarországnak adott, s amelyet mi engedünk tönkremenni, tékozló módon pocskolunk esztendőről esztendőre. Beszélt arról, hogy Magyarország vízhalózata, ha kellőképpen használnák ki, milyen csodálatos energiát tudna biztosítani az ipar számára. A folyóvizek mozgási energiájából mennyi fény áradhatna akkor falvakba, mennyi

szépség, kultúra megy veszendőbe esztendőről esztendőre azért, hogy a hatalmas víztömeg folyik a folyókban anélkül, hogy turbinát hajtana csak egyet is.

Isten ennek a világnak odaajándékozta a legcsodálatosabb energia-forrást, nem hömpölygő folyam, vagy hegyről alázuhanó vízesés formájában, hanem a legdrágább folyamat, a legmagasabbról áramló patakat: az Ő egyszülött Fiának a szívéből aláfoló drága vért, hogy a bűnös ember megtisztuljon, a kétségbeesett ember megvigasztalódjon, a poklos ember egészséges legyen. Folyik a vér napról-napra, beissza a föld, mert nincs szív, amelyre ráhulljon, amelyet megtisztítson, nincs erkölcsi nagytakarítás húsvét ünnepén!

Gondold el testvérem mindezt akkor, mikor ezt az igét hallod és gondold el, hogy a te és az én lelkemben mennyi minden van, amire az ige azt mondja: „Nem jó a ti dicsekedésetek. Avagy nem tudjátok-é, hogy egy kicsiny kovász az egész tésztát megposhasztja. Tisztítsátok el azért a régi kovászt, hogy legyetek új tésztává, aminthogy kovász nélkül valók vagytok; mert hiszen a mi húsvéti bárányunk, a Krisztus, megáldoztatott érettünk.”

Még valamiről beszél ez az ige. Nemcsak azért kényszerít bennünket húsvéti erkölcsi nagytakarításra, mert enélkül értelmetlen az egész nagyhét és enélkül a mi húsvéti ünneplésünk fájdalom Isten számára, hanem azért, mert világosan látja Pál és tesz róla bizonyosságot, hogy minden m e g t ű r t b ű n t ö n k r e t e s z i a z e m b e r t. Említettem már, hogy a húsvéti nagytakarítás Izrael asszonyai számára nagy jelentőséggel bírt. Egy parányi kovász az egész ünnepet tönkretette. Értelmetlenné és érvénytelenné tette Isten szabadító kegyelmét. Ez azt jelenti számunkra, hogy minden megtűrt bűn érvénytelenné teszi a mi számunkra Isten szabadító kegyelmét. Hiába vettük akkor a kegyelmet! „Egy kicsiny kovász az egész tésztát megposhasztja!”

Azért hát testvéreim, nézzünk ezen az ünnepen magunkba befelé s míg befelé nézünk, Isten Szent Lelke meg fogja nekünk világosítani, hogy hol van a régi kovász, mi az a megtűrt bűn, amelyet még nem takarítottunk ki és akkor ne legyünk annak irgalmasak, mert Isten sem lesz irgalmas nekünk. Öljük meg, mert különben nem lesz feltámadásunk! Nagypénteken rejtjük el Krisztus sebeibe, mert enélkül nem lesz diadalmas új életünk!

Erkölcsi nagytakarítás simogatással nem oldható meg. Sopánkodással még kevésbé. Aki tisztaságot akar a házában húsvétra, annak mindent fel kell forgatni a házában, mindent el kell mozdítani a helyéből, annak éles seprűvel kell söpörnie, annak lúggal kell súrolnia, mosnia, mert különben nincs tisztaság. Ezt akarja tőlünk az anyaszentegyház: tiszta húsvétot. Ezt vigyük oda a mi Urunknak, ezt kérjük tőle ajándékba, a megtisztított, kovásztalan húsvétot.

Ámen.